

O lásce k nepřítelům

Hošťálková 8. 7. 2018

Písně: 177, 459, 580, 686, 485

Čtení Písma: ev. Lukáše 6, 27 - 36; ep. Římanům 12, 17 - 21

Text kázání: ev. Lukáše 6, 35 - 36

Milí bratři a sestry,

láska k nepřítelům není jen nějakým podivínstvím, které slyšíme z evangelia, ale způsobem, jakým křesťan bojuje proti zlu - zřekne se odplaty, odmítne pomstu, a tím zlo přemůže. Je to cesta pro člověka, který Kristovo evangelium nezná hodně nesmyslná, absurdní, směšná. Nicméně je to cesta, která je dobrá a kterou se máme vydávat. Prošel jí jako první Pán Ježíš Kristus, náš vzor, a pak mnozí další, kteří poznali, že je lepší odpovídat na nenávist láskou než nenávistí. A prošel jí také Boží služebník, Mistr Jan Hus, jehož upálení si v těchto dnech připomínáme. - Zemřel na kostnické hranici před 603 lety.

Když mně někdo ubližuje, stojí tu proti mně vlastně dva nepřítelé. Je tu můj protivník, který na mne doráží, ale je tu i ten, který stojí za každým zlem, protivník neviditelný, sám ďábel, protivník Boží, který už ovládl mého soka a nyní chce získat pro sebe i mne. Chce, abych i já podlehl hněvu a začal oplácet zlo zlem. Pán Ježíš Kristus vede své učedníky k tomu, aby se v první řadě postavili proti ďáblu. To je náš největší nepřítel - mluví o „spravedlivé odplatě“ a zatím nás vede k tomu, abychom se i my stávali těmi, kteří jednají zle. Máme to - jako Kristovi lidé - odmítnout: **„Vzepřete se ďáblu a uteče od vás“**, radí apoštol Jakub (4,7). To je hlavní fronta křesťanova boje. Vzepřít se ďáblu znamená nepříteli neoplácet, ale mít ho rád; není tím zaručeno, že na nás přestane útočit, ale ten nejhorší nepřítel je poražen a Kristovo království ve světě bude i tímto činem zřejmější.

Co to vlastně znamená milovat nepřítel? Jak se to dělá? Láska není jen cit. Láska vždy něco dělá. Láska zápasí o to, aby se druhému vedlo dobře - má tři mocné zbraně, kterých se ve svém zápase držel také náš Mistr Jan Hus: dobré jednání, žehnání a modlitbu. Tvůj nepřítel je proti tobě, ty ale nebudeš proti němu. Je na tebe rozezlen a chce ti ublížit, ty mu ale budeš přát dobro. Proklíná tě a chce na tebe přivolat Boží hněv, ty ale na něho budeš svolávat Boží požehnání. Pronásleduje tě a vymýšlí, jak by ti uškodil. Ty však budeš prosit Boha, aby ho před zlem chránil. **„Dobře číňte těm, kteří vás nenávidí. Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují.“** Tak nějak vypadal také ten - před staletími - těžký „husovský“ zápas.

Takové jsou to kroky, které podniká láska ve prospěch člověka. Toto jsou kroky, které dělá Ježíšův učedník ve prospěch svého nepřítel. Ne kvůli nějakému pocitu zadostiučinění - aby tím dal najevo, že je lepší než jeho protivník - ale proto, že jediné tak je to správné. Tak si přece počínal také Kristus. Tak - a nijak jinak - si počíná a má počínat i Kristův následovník.

„Každému, kdo tě prosí, dávej“, tak Pán Ježíš Kristus vysvětluje, jak se chovat k nepříteli. Nejznámější je hned první příklad: *„Nastavit druhou tvář tomu, kdo tě udeří“*. Nejspíš záměrně volí Pán Ježíš tak křiklavý případ, aby ukázal, jak velmi se řád Božího království liší od našich běžných způsobů. Chce tím říci, že nejdůležitější je omezit zlo; nedopustit, aby se ještě více rozšířilo. Křesťan má takto jednat i za cenu, že sám utrpí škodu.

Nejsou tu však jen takovéto nápadné příklady. Nepočítáme-li dětské pranice, přihodí se nám málokdy, že nás někdo udeří. Naproti tomu se ale běžně stává, že nás někdo o něco prosí. Potřebuje pomoc, chce si něco vypůjčit. Jak se zachováme? Často jsme na rozpacích: Je to slušný člověk? Zaslouží si to? Nezavinil si svou chudobu sám? A co z toho budu mít, když k mu pomohu? Jsou lidé, kteří rádi dají, ale jen tomu, od koho budou i oni něco potřebovat. Pán Ježíš ale řekl: *„Dávej každému, kdo tě prosí“*. Každému! Jistě, pomáhat se má moudře. Není snadné zvolit správný způsob, aby se nepodporovala lenost nebo cokoliv dalšího v tomto smyslu. Pomáhat ale máme. V Novém zákoně se mluví o sbírkách na chudé. Křesťané říkali sbírkám „milost“ nebo „dílo milosti“. Ne že by těm chudým prokazovali nějakou milost. Spíše viděli milost v tom, že jim Bůh otevřel srdce, aby nelpěli na svém majetku, ale byli ochotni z něj dávat všem potřebným. Vždyť je to jen nepatrný vděk za tu milost, kterou jsme přijali od Krista.

„Co ti někdo vezme, nepožaduj zpět“, říká Pán Ježíš dále. Apoštol Pavel zaznamenal v korintském sboru smutný případ (1.Kor. 6). Dva členové sboru se tam nepohodli - nejspíš šlo o majetek. Jejich spor se rozrůstal, až nakonec skončili před soudem. Tam je rozsoudili. Apoštol vyslovuje lítost nad tím, že se něco takového vůbec mohlo stát. Vždyť oba si jsou vzájemně bratry, jeden i druhý věří v Krista. Proč se neřídili jeho Slovem? Pavel se nezajímá o to, jak to na tom soudu dopadlo - kdo vyhrál a kdo prohrál. To je nepodstatné. Mnohem důležitější a závažnější je to, že si nedokázali odpustit, že ani jeden neustoupil. Oba trvali na svém. Opustili Kristovu cestu milosrdenství a dali se cestou neústupnosti. Jeden i druhý klesl tam, kde je ďábel chtěl mít. A apoštol jim vzkazuje: *„Prohráli jste oba. Toužili jste po majetku, po zadostiučinění, po pocitu vítězství. A ďábel se radoval, jak snadno vás dokázal přemoci“*. Raději trpět křivdu, raději nést škodu, jen ne činit zlo, to je Kristova cesta.

Člověk obyčejně jedná pěkně s těmi, kteří mu jsou blízcí, nebo kteří si to tzv. „zaslouží“. To je jakýsi nepsaný zákon: Milovat ty, kteří lásku splatí. Pomáhat těm, kteří si toho budou vážit. - Věrnost za věrnost, lásku za lásku, službu za službu. Dnes já tobě, zítra ty mně. I dobré skutky je prý potřebné vhodně investovat, aby časem přinesly užitek - když ne mně, tak mým dětem. Pán Ježíš k tomu ale řekne, že taková pomoc si nezaslouží žádného zvláštního uznání. Vždyť to dělá každý. To dělají i nejhorší hříšníci. Za to není u Boha žádná odměna. Pán Ježíš čeká víc: *„Dělat dobře i těm, kteří nám dělají zle. Dávat lásku i tam, kde se nevrátí. Nevést si seznam dluhů a odpouštět všem“*. Prostě do světa zásluh a odplaty vnášet milosrdenství. Teprve v takovém počínání je možné sledovat stopy Kristovy lásky. A Bůh, náš nebeský Otec, se raduje, protože potom může povědět: *„Toto jsou skutečně mí synové a mé dcery“*.

Když takto budete jednat **„vaše odplata bude veliká, budete dětmi Nejvyššího, protože on je dobrý k nevďečným i zlým“**. Boží odměna to je něco úplně jiného než lidská odplata. Člověk dostane zapláceno za práci, svůj plat si zasloužil. Ale když dává svou odměnu Bůh, kdo může povědět, že si ji odpracoval? Odměna, o které tu Ježíš mluví, nepochází z Božích účetních knih o nás lidech. Je to odměna, kterou

vyměřila Boží láska. Tou jeho odměnou se myslí to, že se před člověkem otevře nebeské království. Tak to Pán Ježíš řekl krátce před tím: „**V ten den se radujte a jásejte, neboť hle, vaše odplata v nebi je veliká!**“ (23). Budeme u svého nebeského Otce, nic nás už od Něj nebude dělit.

Ale není to jen vyhlížená slavná budoucnost. Království Boží se před člověkem otevírá již nyní. Kdo jedná v Duchu nebeského Otce a podle jeho Slova, ten už nyní prožívá radost z toho, že je Božím dítětem. Na toho Bůh pohlíží se zvláštním zalíbením. O takovém říká: „*Toto je můj syn, toto je moje dcera*“. Může být něco krásnějšího?

Lidská společnost se - jak víme - řídí zákonem odplaty. To znamená: za vinu trest, za poškození náhradu, za dobrý skutek odměnu. Slušný člověk má nárok na slušné zacházení. Kdo se provinil, musí být potrestán. Tak jsme se tomu naučili i v osobním životě. - Jak ty mně, tak já tobě. Kdo je laskavý ke mně, tomu pomůžu i já. Kdo mi ubližuje, ten ode mne nemůže nic dobrého čekat. To však, co říká Pán Ježíš, je něčím úplně novým. Je to řád Božího království. Řád nového, Božího světa, jehož prvním článkem je milosrdenství. Bůh člověku daruje mnohem víc, než na co má nárok. Právě k tomu Ježíš vede i své učedníky: Mohou jednat jinak, než jak je ve světě zvykem. Mohou si dovolit být milosrdní. Svět se tomu jistěže směje. Nechápe, proč by se to tak mělo dělat. Pán Ježíš to ale neukládá světu. Pochopí to jen ten, kdo ví, že právě tak jedná s námi Bůh. Nevím-li o Boží lásce - ke mně nespravedlivému a vzpurnému - nepochopím, proč bych měl milovat nepřítele. Vím-li však, že Bůh miluje mne, který se ve svém hříchu stal Božím nepřítelem, nebude mi pak ani láska k nepříteli připadat tak neslýchaná.

Toto je tedy cesta, kterou se jako první vydal Pán Ježíš Kristus. Touto cestou usilovali jít také mnozí další Kristovi následovníci, také Mistr Jan Hus, o kterém - jako Kristovu následovníku - by mohlo být pověděno to, co apoštol Petr píše o Kristu: „**Když ho uráželi, neodplácel urážkami, když trpěl, nehrozil, ale vkládal vše do rukou toho, který soudí spravedlivě**“ (1.Pt. 2,23). Na tuto cestu, cestu lásky jsme zváni také my, každý z nás.

Amen.